

ПЕРЕДМОВА

Недостатній рівень ефективності реформування фінансової системи України після 1991 р. вимагає вивчення досвіду удосконалення фінансової системи як високорозвинутих країн, так і країн, що розвиваються. В цьому плані цікавим буде дослідження особливостей фінансових систем країн Америки, насамперед високорозвинутих (США і Канади), а також нових індустріальних (Мексика, Бразилія, Чилі, Аргентина).

Найбільш загальною тенденцією у розвитку фінансів, яка особливо яскраво проявилась в останні десятиліття, є перетворення фінансової системи в самостійну інфраструктурну галузь, яка справляє все більш помітний вплив на економічну ситуацію в кожній окремій країні та в світі в цілому.

Про масштаби цієї галузі свідчить той факт, що із 10 найбільших компаній світу половина належить до фінансового сектору.

Кожний із трьох фінансових секторів — бюджетно-податковий, банківський і небанківський — набувають все більш складнішу структуру і технологію, яка інтегрує їх справді в єдину фінансову систему. При цьому основним зв'язувальним інфраструктурним елементом, як і раніше, виступає фінансовий ринок, структурований за строками і видами фінансового продукту, причому роль його постійно посилюється.

Фінансова система під дією динамічно зростаючих фінансових ринків стала інтегрованою фінансовою галуззю, де тісно взаємодіють бюджетні, банківські й небанківські фінансові інститути. Із скромного посередника фінанси перетворились у вирішальний фактор розвитку економіки, стали значно більшою мірою визначати хід і динаміку економічного розвитку перш за все в країнах, які вступили в еру постіндустріального розвитку, насамперед у США.

У теоретичному плані до сьогодні не з'ясована сутність і складові фінансової системи країни як економічної категорії. В зарубіж-

ній економічній літературі фінансову систему країни інколи розглядають як сукупність всіх відносин, пов'язаних з використанням грошей, тобто включаючи в фінансову систему і грошово-кредитну. В українській економічній науці більшість учених розмежовують фінансову і грошово-кредитну систему країни. Виходом з цієї ситуації, на думку автора цього посібника, може стати використання двох підходів:

1) розгляд фінансової системи країни в широкому розумінні слова, що охоплює і грошово-кредитну систему (як економічної категорії); 2) розгляд фінансової системи країни як навчального курсу (у вузькому розумінні слова). Оскільки складові фінансової системи країни в широкому розумінні слова в Україні вивчаються окремо на кожному курсі при підготовці студентів-економістів, то як складові окремого навчального курсу «Фінансова система країни» доцільно розглядати такі: 1) державні (суспільні) фінанси; 2) фінанси підприємств (суб'єктів господарювання); 3) страхування; 4) фінанси домогосподарств; 5) фінансовий ринок. Вважаємо, що запропонований нами підхід до розгляду фінансової системи країни дозволить краще зрозуміти особливості фінансових відносин будь-якої країни.

В українській фінансовій науці поки що відсутні комплексні дослідження фінансових систем країн Америки, що вимагається сучасними реаліями, оскільки українські підприємства і фірми дедалі активніше виходять на ринки країн Америки, в першу чергу на ринки країн Латинської Америки. Тому студенти-економісти і міжнародники повинні володіти знаннями про особливості функціонування фінансових систем цих країн. Специфікою функціонування фінансів країн Латинської Америки є надмірний вплив політики на економіку, а також вплив армії на функціонування політичних систем цих країн.

Багато вчених-економістів (зокрема й автор цього посібника) та політологів нашої країни вважають, що Україна поступово рухається до так званої латиноамериканської моделі розвитку, тому важливо розібратися на прикладі країн Латино-Карибської Америки, у чому ж полягає суть цієї моделі, вивчити її фінансову складову, проблеми і перспективи.

Зараз в Парагваї склалась по суті тупикова ситуація, коли правлячий режим не може, та й не хоче змін, а громадськість повністю розчарована у владі і в її «демократичних обіцянках». Подібне відбувається і в Україні, що дає підставу українським вченим говорити про «латиноамериканізацію» нашої країни.

Перспективи процесу демократизації в Парагваї не дуже радісні. Триває криза традиційної партійної системи, яка супроводжується розгулом популізму, що активно використовується як Ов'єдо, так і новоявленим рухом «Кохана Вітчизна» П.Фадула. Куди буде спрямований зростаючий протестний потенціал, кому вдасться його організувати — від цього залежатиме не тільки характер майбутнього уряду, а також і весь хід історичного розвитку Парагваю.

8.2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА Ф. ЛУГО

На президентських виборах, які відбулися в квітні 2008 р., у Парагваї перемогу здобув представник лівоцентристської опозиції, колишній католицький єпископ Фернандо Луго.

Він приблизно на 10 відсотків голосів випередив кандидатку від правлячої правої Національно-республіканської асоціації (в країні вона більш відома під назвою «Партія Колорадо») Бланку Овелар.

Перемога лівого кандидата є історичною подією для Парагваю, оскільки «Партія Колорадо», яка була заснована ще 1887 року, незмінно перебувала при владі 61 рік, що є абсолютним рекордом для політичних партій демократичного світу.

56-річний Фернандо Луго, якого в Парагваї називали «єпископом бідних», у грудні 2006 року відмовився від церковного сану з чіткою метою брати участь у президентських виборах і здобути перемогу. Попри брак політичного досвіду, він створив надзвичайно дієву виборчу коаліцію «Патріотичний союз за зміни», який провів виборчу кампанію під гаслами допомоги для найбідніших із майже п'яти мільйонів мешканців Парагваю та надання більших прав тубільному індіанському населенню країни.

Папа Римський Бенедикт XVI дозволив новообраному президентові Парагваю Фернандо Луго зняти з себе єпископський сан,

щоб виконувати обов'язки світського глави держави, хоча це не дуже просто було зробити.

Раніше, почавши політичну кар'єру й висунувши свою кандидатуру в президенти, Фернандо Луго відмовився спочатку від єпископства, а потім від сану єпископа, однак представники католицької церкви в Парагваї заявили, що він не має права цього робити за законами церкви. Луго погрожували відлученням від церкви за заняття політикою. Однак Папа Бенедикт XVI — після тривалого вивчення питання — вирішив, що Фернандо Луго може зняти з себе сан єпископа й повернутися до світського життя. При цьому Папа підкреслив, що дає свій дозвіл, думаючи виключно про благополуччя Парагваю.

Екс-єпископ називає себе центристом, але місцеві аналітики стверджують: насправді він є прибічником так званого «соціалізму XXI століття», головним популяризатором якого в Латинській Америці є президент Венесуели Уго Чавес. Фернандо Луго обіцяє проводити курс, який буде базуватися на трьох фундаментальних принципах: національне примирення, незалежність правосуддя та розвиток економіки на базі соціальної рівності. Це, на його думку, повинно дати результат у вигляді підвищення добробуту народу, фінансової стабільності в країні та впевненості громадян у завтрашньому дні. Разом з тим, досить складною проблемою є розподіл електроенергії між Парагваєм і Бразилією, що виробляє ГЕС «Ітайпу».

Договір по Ітайпу був укладений в 1973 р. під час правління в обох країнах воєнних режимів. Згідно з цим договором, вироблена енергія ділиться порівну між країнами і не передбачає реалізації енергії третій країні. Надлишок, що утворюється, продають партнерам за ціною виробництва. Парагвай витрачає близько 10% своєї частини електроенергії, а те, що залишається, продає Бразилії за ціною, що нижча від ринкової. При цьому угода була укладена на строк до 2023 р. Позиція нової парагвайської влади ґрунтується на тому, що, згідно з офіційними даними, в ринкових цінах Бразилія повинна платити Парагваю майже 2 млрд дол. на рік, а в 2007 р. Парагвай отримав тільки 307 млн дол. за Ітайпу і трохи більше 100 млн дол. за енергію, яка виробляється електростанцією Ясерета (спільно з Аргентиною управляється).

У березні 1999 року аудитори попереджали прем'єр-міністра Гренади Кейта Мітчела, що «Перший міжнародний» практично не має нормальної системи бухгалтерського обліку. Перевіряючі також висловили свої підозри з приводу можливої участі цього банку у відмиванні грошей. Гренадський уряд звернувся за допомогою до Федерального бюро розслідувань США. Банк тим часом продовжував функціонувати, доки не збанкрутував. За словами керівництва Гренади, тоді воно зробило максимум можливого. Зараз же нове керівництво міністерства фінансів цієї країни працює над тим, щоб зробити жорсткішими нормативні акти, які регулюють функціонування в країні фінансової та банківської системи.

Гренада — не єдиний карибський острів, що не зміг захистити себе від несумлінних зовнішніх «інвесторів». І влада винна в цьому лише частково. І в уряді, і на державній службі, і серед представників приватного сектору цієї країни кваліфіковані кадри — велика рідкість. До того ж люди, які працюють у цих сферах, чудово знають одне одного, тому той, хто критикує стан речей, легко може позбутися вигідного контракту або перспективи отримати високооплачувану посаду в системі державного управління. Сподіватися, що ситуацію можуть змінити демократичні вибори, також не доводиться. У карликових державах, з огляду на їх нечисельний електорат, вони інколи дають надзвичайні результати. У тій-таки Гренаді опозиція в парламенті представлена лише одним депутатом.

19.13. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ НІДЕРЛАНДСЬКИХ АНТИЛЬСЬКИХ ОСТРОВІВ

Нідерландські Антильські острови є залежним від Нідерландів політико-територіальним утворенням. Основні доходи отримуються за рахунок офшорної діяльності та туризму. На них діє континентальне право, як і в ряді європейських офшорів (Швейцарії, Ліхтенштейні).

На Нідерландських Антильських островах емітується значна частина міжнародних боргових цінних паперів. Зокрема, станом на грудень 2005 р. через офшорні фінансові центри було емітовано усіх

інструментів на суму близько 840 млрд дол., а 12% із цього обсягу припало на Нідерландські Антильські острови.

Нідерландські Антильські острови є гаванню зручного прапора. Судноплавна компанія, яка зареєстрована на цих островах, отримує численні і досить істотні пільги. Судновласникам гарантується швидка і спрощена реєстрація іноземних суден. Місцеві органи влади зазвичай охороняють анонімність посадових осіб судноплавних компаній та гарантують охорону конфіденційності їх комерційних операцій. Замість податків зареєстровані тут судноплавні компанії сплачують помірні реєстраційний та річний збори залежно від водотоннажності і призначення суден.

Судноплавній компанії дозволене тут вільне наймання членів екіпажу з нерезидентів країни приписки суден, але деякі переваги при найманні віддають громадянам країни приписки судна. Від судноплавної компанії тут не вимагають неухильного дотримання всіх норм міжнародного мореплавання. Місцева влада зазвичай охороняє анонімність директорів та інших посадових осіб судноплавних компаній і гарантує збереження конфіденційності їхніх комерційних операцій. Головна ж перевага зареєстрованих тут судноплавних компаній — їх звільняють від усіх місцевих податків на доходи, отримані за межами країни реєстрації.

Нідерландські Антильські острови належать до країн і залежних територій, які серед країн, що розвиваються, належать до країн з високим душевим доходом (понад 10000 дол. США).

19.14. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ БРИТАНСЬКИХ ВІРГІНСЬКИХ ОСТРОВІВ

Британські Віргінські острови є залежними від Великої Британії політико-територіальним утворенням. Вони відомі як великий офшорний центр. Доходи вони отримують як від офшорного бізнесу, так і від туризму.

На 1.01.2004 р. на Британських Віргінських островах налічувався 2391 офшорний інвестиційний фонд, на 1.01.2005 р. — 2613, на 1.01.2006 р. — 2886 з активами в розмірі 100 млрд дол. США.

На Британських Віргінських островах емітується певна частина міжнародних боргових цінних паперів.

Запитання і завдання для самоперевірки

1. В чому полягають особливості фінансово-економічної системи Коста-Рики?
2. Які особливості фінансової політики Президента Гватемали А.Колома ви можете назвати?
3. В чому полягають особливості фінансової системи Еквадору?
4. Які особливості фінансової системи Барбадосу ви можете назвати?
5. В чому полягають особливості створення інвестиційних фондів на Бермудських островах?
6. Які особливості фінансової системи Сальвадору ви можете назвати?
7. В чому полягає привабливість фінансової системи Кайманових островів для нерезидентів?
8. В чому полягають особливості фінансової системи Багамських островів?
9. Як впливає туризм на фінансову систему Монтсеррата?
10. В чому полягають особливості офшорної зони на Невісі?
11. В чому полягають особливості фінансової системи Тринідаду і Табаго?
12. Які особливості фінансової системи Гренади ви можете назвати?
13. В чому полягають особливості фінансової системи Нідерландських Антильських островів?
14. Які особливості фінансової системи Британських Віргінських островів?

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрущенко В.Л., Данілов О.Д. Податкові системи зарубіжних країн. — К.: Лілея, 2004. — 300 с.
2. Баюра Д.А. Корпоративные скандалы. Американский бизнес призвали к ответственности//Украинская инвестиционная газета. — 2002. — 23.07. — С. 19.
3. Безуглий В.В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн. — К.: Академія, 2005. — 704 с.
4. Бозуленко О. Роль офшорної фінансової діяльності у світовій фінансовій системі//Економіст. — 2008. — №1. — С. 51-53.
5. Бородаев В.А. Роль политического лидерства в Кубинской революции//Латинская Америка. — 2008. — №10 — С. 6-23.
6. Васильев В.Е. Опасности дестабилизации бюджета: уроки для России//США и Канада: — Экономика. Политика. Культура. — 2006. — №3. — С.33-47.
7. Волобуев В. После «клинтономики»: бюджетные ориентиры Дж. Буша-мл.// Мировая экономика и международные отношения. — 2006. — №2. — С. 89-94.
8. Василишин Р. Братство «кінця». Кінець//Дзеркало тижня. — 2008. — 22.11. — С. 31.
9. Гайдучький А.П. Економічні відносини у процесі інвестування колективних трансфертів міграційного капіталу на цілі соціального розвитку//Фінанси України. — 2007. — №3. — С. 50-66.
10. Гальчинський А.С. Не час гальмувати//День. — 2008. — 28.01. — С. 5.
11. Глинкин А.Н. Соглашение по АЛКА: за год до финиша// Латинская Америка. — 2004. — №1. — С. 4-21.
12. Глухов В.В., Дольдэ И.В. Налоги. Теория и практика. — С-Пб.: Специальная литература. — 1996. — 280 с.
13. Головченко В. Чи був потрібен Піночет?//Дзеркало тижня. — 2007. — 20.01. — С. 21.

14. Горбунов А.С. Офшорный бизнес и создание компаний за рубежом. — М., 1995.
15. Горов В.В. От колонии до неолиберализма//Латинская Америка. — 2005. — №3. — С. 23-31.
16. Гуароші Р. Два ціною одного — президентська влада в Аргентині//День. — 2007. — 1.11. — С. 3.
17. Дабагян Э. Венесуэла: Концептуальные основы международной политики// Мировая экономика и международные отношения. — 2006. — №7. — С. 80-90.
18. Давыдов А.Ю. Макроэкономическая политика в условиях открытой экономики// США и Канада. Экономика. Политика. Культура. — 2006. — №1. — С. 37-58.
19. Два года демократической и культурной революции в Боливии//Латинская Америка. — 2008. — №4. — С. 17-42.
20. Державні фінанси в розвиткових та перехідних країнах// Пер. з англ. — К.: «К.І.С.», 2006. — 400 с.
21. Десятерик Д. Чаша чистих кольорів//День. — 2008. — 19.12. — С. 72
22. Длугопольський О.В. Концептуальні засади функціонування державного сектору у глобалізованій економіці//Фінанси України. — 2008. — №4. — С. 11-23.
23. Закон о роялти — инвестиции в будущее страны//Латинская Америка. — 2006. — №1. — С. 52-56.
24. Иванов Ю.Б., Давыдов Е.В. Системы налогообложения зарубежных стран. Учеб. пособие. Харьков, 2006. — 456 с.
25. Економіка зарубіжних країн/За ред. Ю.Г.Козака та ін. — К.: ЦУЛ, 2003. — 380 с.
26. Канада: единство в многообразии (международная конференция канадоведов)//США и Канада. Экономика. Политика. Культура. — 2006. — №1. — С. 59-77.
27. Котценштайнер Т. Вынужденная терапия//Бизнес. — 2007. — 3.09. — С. 36-37.
28. Карлін М.І. Фінанси зарубіжних країн. — К.: Кондор, 2004. — 384 с.
29. Карлін М.І. «Латиноамериканізація» економіки України: причини і шляхи подолання//Економічні науки. Се-

- рія «Економічна теорія та економічна історія». — 36. наук. пр. — Вип. 2(7). — Луцьк: ЛДТУ, 2005. — С. 61-73.
30. Кармен А.Р. Открытие страны гуарани// Латинская Америка. — 2005. — №3. — С. 74-80.
 31. Каспрук В. Антидемократичні міні-реформи Уго Чавеса// Дзеркало тижня. — 2007. — 1.12. — С. 5.
 32. Каспрук В. Новий старий президент Колумбії залишається зі старими проблемами//День. — 2006. — 12.08. — С. 3.
 33. Кім В. Команданте тримає паузу//Дзеркало тижня. — 2008. — 26.12. — С. 6.
 34. Клеченев Г.Е. Парагвай после Стресснера// Латинская Америка. — 2005. — №9. — С. 60-74.
 35. Клинов В.Г. Интеграция экономик США и Канады: результаты и перспективы//США и Канада. Экономика. Политика. Культура. — 2006. — №6. — С. 75-84.
 36. Костяев С. Формы бюджетного лоббизма в США// Мировая экономика и международные отношения. — 2007. — №10. — С. 46-52.
 37. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская модель. — С-Пб., 2005. — 346 с.
 38. Кремень В. Освіта як соціальний капітал//День. — 2008. — 18.01. — С. 4-5.
 39. Кудеярова Н.Ю. Выборы в Парагвае: еще один левый поворот?// Латинская Америка. — 2008. — №9. — С. 4-19.
 40. Кузнецов В.С. Чили в мировом хозяйстве// Латинская Америка. — 2007. — №2. — С. 49-62.
 41. Кузик С., Книш М. Економічна і соціальна географія Америки. — Л.: ЛНУ, 1999. — 299 с.
 42. Кузьмин В.В. НАФТА: процес и результаты развития// Латинская Америка. — 2007. — №4. — С. 62-70.
 43. Кучеров И.И. Налогообложение зарубежных стран. — М.: Юр-Лекс, 2005. — 280 с.
 44. Лажнік В.Й., Подзерук М.О. Зовнішня торгівля товарами між Україною і країнами Латинської Америки//Науковий вісник ВНУ. Міжнародні відносини. — Луцьк: ВРР «Вежа», 2008. — №6. — С. 79-88.

45. Лезгинцев Ю.М. Стимул развития Перу//Латинская Америка. — 2007. — №3. — С. 53-68.
46. Литвиненко Я.В., Якушик І.Д. Податкові системи зарубіжних країн. — К.: Лілея, 2004. — 208 с.
47. Луніна І.О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин. — К.: Наукова думка, 2006. — 132 с.
48. Макконнелл К., Брю С. Экономикс: принципы, проблемы и политика. — М.: Республика, 1992. — Т.1,2.
49. Мартынов Б.Ф., Симонова Л.Н., Гайдар В.М. Бой с тенью// Латинская Америка. — 2007. — №12. — С. 35-52.
50. Масляк П.О. Країнознавство: Підручник. — К.: Знання, 2008. — 292 с.
51. Медведева А.Е. Политика А.Урибе по отношению к незаконным формированиям Колумбии// Латинская Америка. — 2006. — №10 — С. 14-23.
52. Международная жизнь Латинской Америки сегодня («Круглый стол» в ИЛА РАН)//Латинская Америка. — 2008. — №11. — С. 54-81.
53. Мещерякова О.В. Налоговые системы развитых стран мира. — М.: Фонд «Правовая культура», 1995. — 226 с.
54. Міжнародна економіка: Підручник/За ред. А.П. Румянцева. — 3-тє вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2006. — 479 с.
55. Міжнародне оподаткування: Навч. посібник/За ред. Ю.Г. Козака, В.М.Сліпа. — К.: ЦУЛ, 2003. — 550 с.
56. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн. — К.: ЦУЛ, 2003. — 240 с.
57. Налоговые системы зарубежных стран/Под ред. В.Г.Князева, Д.Г.Черника. — М.: Финансы и кредит, 1997. — 346 с.
58. Нечаев Ю.В., Столяров В.Ф. Общие тенденции развития национальных финансовых систем// Економіка та держава. — 2008. — №5. — С. 8-12.
59. Никитин С.М. Личные доходы населения (на примере развитых стран)// Мировая экономика и международные отношения. — 2007. — №2. — С. 16-23.
60. Николаев А.Ю. Первые планы нового правительства обнадёживают// Латинская Америка. — 2008. — №7. — С. 25-35.

61. Николаева Л.Б. Нефть и национальные интересы// Латинская Америка. — 2005. — №12. — С. 44-45.
62. Николаева Л.Б. Боливия. Страсти по газу// Латинская Америка. — 2007. — №1. — С. 53-61.
63. Николаенко В. Гватемала становится ближе//Международная жизнь. — 2008. — №6. — С. 3-12.
64. Никольская Г. Семья в условиях постиндустриального общества (на примере США)// Мировая экономика и международные отношения. — 2006. — №8. — С. 71-80.
65. Новиков А. Особенности эволюции зарубежных пенсионных систем// Мировая экономика и международные отношения. — 2006. — №5. — С. 62-70.
66. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України та зарубіжних країн. — К.: Знання, 2002. — 420 с.
67. Пашкеев С. Сплошная химия//Бизнес. — 2008. — 12.05. — С. 74-77.
68. Пашкеев С. Банановый рай//Бизнес. — 2008. — 22.12. — С. 52-54.
69. Попов А.А. Новые тенденции в социальной политике США: личные пенсионные счета//США и Канада: Экономика. Политика. Культура. — 2006. — №1. — С. 15-36.
70. Приходько О. Маленький американец і велика економіка// Дзеркало тижня. — 2008. — 11.07. — С. 12.
71. Райхель Ю. Команданте йде//День. — 2007. — 25.12. — С. 7.
72. Рогов С.М. Вторая администрация Джорджа Буша-младшего//США и Канада: Экономика. Политика. Культура. — 2006. — №3. — С. 3-33.
73. Розинский И. Иностраные банки в банковских системах Канады, Австралии и Новой Зеландии//Мировая экономика и международные отношения. — 2008. — №7. — С. 92-96.
74. Романова З.И. Иностраные инвестиции — неоднозначные оценки// Латинская Америка. — 2005. — №2. — С. 4-18.
75. Сакс Дж. Коріння американської фінансової кризи//День. — 2008. — 28.03. — С. 7.
76. Семенов В.Л. Этанол в Бразилии: значение и перспективы// Мировая экономика и международные отношения. — 2008. — №11. — С. 95-98.

77. Семенов В.Л. Проблемы развития Венесуэлы//Латинская Америка. — 2008. — № 11. — С. 37-39.
78. Сидорук А. Загадка Барака Обами//Дзеркало тижня. — 2008. — 8,11. — С. 5.
79. Смоляр Ю.О., Терещенко Г.М. Особливості інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів: зарубіжний досвід і вітчизняна практика//Фінанси України. — 2008. — №3. — С. 43-51.
80. Стигліц Дж. Є. Економіка державного сектору//Пер. з англ. — К.: Основи. — 860 с.
81. Стигліц Дж. Є. Вивчаючи уроки Іраку//День. — 2008. — 11.09. — С. 3.
82. Судакова Н.А. Особенности налогообложения партнерств в США// США и Канада: Экономика. Политика. Культура. — 2006. — №4. — С. 93-100.
83. Сударев В.П. Две Америки после окончания «холодной войны». — М.: Институт США и Канады РАН, 2004. — 280 с.
84. Супян В.Б. Несмертельно больная экономика США//Международная жизнь. — 2008. — №40. — С. 91-110.
85. Тенерман В.А. Перемены в Антигуа и Барбуде: конец политической династии// Латинская Америка. — 2004. — №6. — С. 31-41.
86. Тенерман В.А. Незамеченные выборы// Латинская Америка. — 2005. — №7. — С. 46-59.
87. Тимашова Т. Канада в контексте международной миграции// Мировая экономика и международные отношения. — 2008. — №1. — С. 104-112.
88. Ткаченко Н.М. та ін. Податкові системи країн світу та України. Облік та звітність. — К.: Знання, 2004. — 460 с.
89. Тюрюканова Е. Денежные переводы мигрантов: беда или благо? — М.: Ин-т народнохоз. планирования, 2005. — 260 с.
90. Тютюриков Н.К. Налоговые системы зарубежных стран: Европа и США. — М.: Финансы, 2002. — 174 с.

91. Федосов В.М., Колот О.М. Управління державним боргом у контексті ризик-менеджменту//Фінанси України. — 2008. — № 3. С. 3-33.
92. Фукуяма Ф. Нова епоха.//День. — 2008. — 18.11. — С. 7.
93. Хверчук А.А. Иностранные инвестиции в ТЭК Кубы// Латинская Америка. — 2008. — №6. — С. 38-52.
94. Хорхе Гумуско Граньер. Мы смотрим вперед с оптимизмом// Латинская Америка. — 2005. — №1. — С. 42-47.
95. Черевко В.Г., Ващик М.С. Система кредитування фермерства у США//Фінанси України. — 2008. — №7. — С. 102-110.
96. Черник Д.Г. Налоги в рыночной экономике. — М.: Финансы, 1997. — 286 с.
97. Чумакова М.Л. Бесконечная герилья в Колумбии//Независимое военное обозрение. — 2006. — 24 марта.
98. Шабалина Е.Ю. Хроника одного изумруда// Латинская Америка. — 2005. — №10. — С. 48.
99. Шамова Г.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. — К., Знання, 2001. — 195 с.
100. Шапран Н. Фінансове прогнозування в американських корпораціях//Цінні папери України. — 2007. — 17.07. — С. 23.
101. Шевчук В. Економічні реформи в Латинській Америці. — Львів: Каменяр, 1999. — 326 с.
102. Шевчук В.О. Державні фінанси зарубіжних країн//Фінанси України. — 2002. — №2. — С. 3-12.
103. Шемелин Ю.Н. Канал будет реконструирован// Латинская Америка. — 2007. — №1. — С. 47-57.
104. Шинкаренко А.А. Кока в перуанской традиции// Латинская Америка. — 2006. — №3. — С. 57-66.
105. Шереметьев И.К., Николаева Л.Б. Арена борьбы за природные ресурсы// Латинская Америка. — 2007. — №6. — С. 13-32.
106. Шереметьев И.К. Десятилетия роста и развития// Латинская Америка. — 2008. — №4. — С. 4-11.
107. Шереметьев И.К. Латинская Америка в XXI веке: неплохой старт// Латинская Америка. — 2006. — №4. — С. 19-30.

108. Шніцер М. Порівняння економічних систем/Пер. з англ. — К.: Основи, 1997. — 519 с.
109. Яковлев П.П. Аргентинский бизнес семьи Киршнер//Международная жизнь. — 2008. — №4. — С. 70-87.
110. Яковлев П.П. Аргентина: кризис преодолен, долги остались// Латинская Америка. — 2005. — №6. — С. 19-34.
111. Якушик І.Д., Литвиненко Я.В. Податкові системи зарубіжних країн. Довідник. — К.: МАУП, 2004. — 480 с.
112. Яценко Н. О вреде и пользе компромиссов//Зеркало недели. — 2000. — 29.04. — С. 10.
113. Bielecki J. K. Amerykanski kryzys nam nie grozi//The Wall Street Journal. Polska. — 2007. — 19.09. — S. 1, 9.
114. Owsiak S. Finanse publiczne. Ekonomia i polityca. — Warszawa; WN PWN, 2006. — 310 s.
115. Zarecki W. Operacja «Perestrojka» w brazylijskim futbolu// Dzennik.pl. — 2007. — 19.09. — S.30.
116. Bień W. Rynek papierów wartościowych. — Warszawa: Difin, 2001. — 374 s.
117. <http://www.bis.org>
118. <http://www.europa.eu.int>.
119. <http://www.dzennik.pl>
120. <http://www.finansy.ru>
121. <http://www.int.org>
122. <http://www.krugosvet.ru>
123. <http://www.lowtax.net>
124. <http://www.zerkalo-nedeli.com>.
125. <http://www.gus.pl>.
126. <http://www.fortnostress.com/cite/>

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	9
ЧАСТИНА I. ФІНАНСОВІ СИСТЕМИ КРАЇН ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ	12
Розділ 1. Фінансова система Сполучених Штатів Америки	12
1.1. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи країни	12
1.2. Досвід США у фінансуванні аграрного сектора економіки.....	21
1.3. Податкова система США.....	32
1.4. Фінанси штатів і місцевих органів влади.....	36
1.5. Особливості розробки бюджету розвитку міста в США.....	46
1.6. Механізми здійснення облігаційних позичок під майбутні доходи територіальними утвореннями в США.....	49
1.7. Особливості діяльності та структура податкової служби в США.....	53
1.8. Фінанси домогосподарств.....	60
1.9. Фінанси підприємств і некомерційних організацій	68
1.9.1. Деякі особливості фінансів державних підприємств ...	68
1.9.2. Фінансові особливості розвитку холдингів та промислово-фінансових груп в США	70
1.9.3. Фінанси недержавних підприємств (на прикладі компанії Dow Chemical)	75
1.9.4. Фінанси некомерційних організацій	78
1.10. Особливості управління дефіцитом бюджету та державним боргом в США	81
1.11. Фінанси пенсійної системи та шляхи її реформування.....	90
1.12. Проблеми фінансового ринку і сучасної фінансової політики в США та можливі її наслідки	98
<i>Завдання і запитання для самоперевірки</i>	114
Розділ 2. Фінансова система Канади	115
2.1. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи країни	115
2.2. Особливості реформування фінансової системи Канади.....	120

2.3. Об'єднання муніципальних утворень та їх фінансів в Канаді як засіб підвищення ефективності надання муніципальних послуг.....	124
2.4. Податкова система Канади.....	130
2.5. Фінанси пенсійної системи Канади	137
2.6. Фінанси домогосподарств.....	141
2.7. Інтеграція економік США і Канади: проблеми і перспективи для фінансової системи Канади.....	143
<i>Завдання і запитання для самоперевірки.....</i>	<i>146</i>
Розділ 3. Фінансова система Мексики.....	147
3.1. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи країни	147
3.2. Особливості реформування фінансової системи країни.....	152
3.3. Державні видатки як інструмент економічної політики уряду Мексики.....	155
3.4. Особливості фінансів штатів в Мексиці	161
3.5. Вплив колективних трансфертів міграційного капіталу на місцеві фінанси Мексики.....	163
3.6. Економічне зростання і вплив на нього фінансової системи країни	171
3.7. Вплив членства Мексики в НАФТА на фінансово-економічну систему країни	178
<i>Завдання і запитання для самоперевірки.....</i>	<i>183</i>
ЧАСТИНА II. ФІНАНСОВІ СИСТЕМИ КРАЇН ТА ЗАЛЕЖНИХ ТЕРИТОРІЙ ПІВДЕННОЇ ТА ЦЕНТРАЛЬНОЇ АМЕРИКИ.....	
Розділ 4. Фінансова система Бразилії.....	184
4.1. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи країни	184
4.2. Особливості реформування фінансової системи в Бразилії.....	189
4.3. Податкова система країни: проблеми і перспективи.....	195
4.4. Особливості залучення іноземних інвестицій в Бразилію та їх результативність.....	202
4.5. Етаноловий проект США та роль в ньому Бразилії	208
<i>Завдання і запитання для самоперевірки.....</i>	<i>211</i>

Розділ 5. Фінансова система Аргентини.....	212
5.1. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи країни.....	212
5.2. Фінанси пенсійної системи в Аргентині.....	217
5.3. Особливості та результати реформування фінансової системи в Аргентині.....	221
5.4. Державний борг Аргентини: причини, проблеми, перспективи оптимізації.....	229
5.5. Фінанси домогосподарств.....	245
<i>Завдання і запитання для самоперевірки.....</i>	<i>247</i>
Розділ 6. Фінансова система Венесуели.....	248
6.1. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи країни	248
6.2. Націоналізація енергетичного сектора і фінансова система Венесуели	259
6.3. Стратегія та фінансові проблеми розвитку нафтовидобувного сектора Венесуели	263
<i>Завдання і запитання для самоперевірки.....</i>	<i>271</i>
Розділ 7. Фінансова система Уругваю	272
7.1. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи країни	272
7.2. Особливості податкової системи Уругваю	280
7.3. Податкова реформа в Уругваї	284
7.4. Особливості реформування фінансової системи лівоцентристським урядом в 2004–2008 рр.....	286
<i>Завдання і запитання для самоперевірки.....</i>	<i>292</i>
Розділ 8. Фінансова система Парагваю	293
8.1. Особливості побудови та функціонування фінансової системи країни	293
8.2. Фінансово-економічна політика Ф. Луго.....	297
<i>Завдання і запитання для самоперевірки.....</i>	<i>299</i>
Розділ 9. Фінансова система Гайани	300
9.1. Особливості становлення фінансової системи країни.....	300
9.2. Специфіка розвитку фінансової системи Гайани в кінці ХХ — на початку ХХІ століття.....	302
<i>Завдання і запитання для самоперевірки.....</i>	<i>305</i>

Розділ 10. Фінансова система Болівії	306
10.1. Особливості побудови та функціонування фінансової системи країни в сучасних умовах.....	306
10.2. Фінансові особливості націоналізації нафтогазової галузі Болівії до Є. Моралеса і при ньому.....	319
<i>Завдання і запитання для самоперевірки</i>	329
Розділ 11. Фінансова система Колумбії	330
11.1. Особливості побудови та функціонування фінансової системи країни.....	330
11.2. Фінансово-економічна політика А. Урібе: проблеми і перспективи.....	334
<i>Завдання і запитання для самоперевірки</i>	337
Розділ 12. Фінансова система Перу	338
12.1. Загальні основи побудови та проблеми функціонування фінансової системи країни.....	338
12.2. Фінансові причини розвитку наркобізнесу в Перу та його наслідки.....	345
12.3. Особливості стимулювання залучення іноземних інвестицій в Перу.....	352
12.4. Фінансові засади приватизації в Перу та їх вплив на залучення іноземних інвестицій.....	357
<i>Завдання і запитання для самоперевірки</i>	363
Розділ 13. Фінансова система Чилі	364
13.1. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи країни.....	364
13.2. Особливості реформування фінансової системи країни А. Піночетом.....	370
13.3. Пенсійна реформа в Чилі та її вплив на фінансову систему країни.....	375
13.4. Особливості функціонування податкової системи країни.....	378
13.5. Результати реформування фінансової системи Чилі у 70-90-ті роки ХХ ст. та на початку ХХІ століття.....	383
<i>Завдання і запитання для самоперевірки</i>	388
Розділ 14. Фінансова система Нікарагуа	389
14.1. Загальні основи та проблеми функціонування фінансової системи країни та вплив на неї різних політичних сил....	389

14.2. Результати реформування фінансової системи урядом Д. Ортеги	392
<i>Завдання і запитання для самоперевірки</i>	398
Розділ 15. Фінансова система Панами	399
15.1. Особливості функціонування фінансової системи Панами	399
15.2. Проект розширення Панамського каналу та можливі його інвестори	402
<i>Завдання і запитання для самоперевірки</i>	405
Розділ 16. Фінансова система Республіки Куба	406
16.1. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи країни	406
16.2. Особливості реформування фінансової системи Куби	412
16.3. Особливості державного фінансового регулювання розвитку туризму на Кубі	414
16.4. Результати і проблеми реформування фінансової системи країни	417
<i>Завдання і запитання для самоперевірки</i>	421
Розділ 17. Фінансова системи Домініки	422
17.1. Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи країни та вплив на неї політичних партій	422
17.2. Особливості реформування фінансово-економічної системи Домініки в XXI столітті	425
<i>Завдання і запитання для самоперевірки</i>	433
Розділ 18. Фінансова система Антигуа і Барбуди	434
18.1. Загальні основи функціонування фінансової системи країни та вплив на неї політичних партій	434
18.2. Фінансова програма UPP на 2004-2009 рр. та деякі результати її реалізації	440
<i>Завдання і запитання для самоперевірки</i>	443
Розділ 19. Особливості фінансових систем окремих країн та залежних територій Латино-Карибської Америки	444
19.1. Особливості фінансової системи Коста-Рики	444
19.2. Особливості фінансової системи Гватемали	446

19.3. Особливості фінансової системи Еквадору.....	451
19.4. Особливості фінансової системи Барбадосу	454
19.5. Особливості фінансової системи Бермудських островів...	457
19.6. Особливості фінансової системи Сальвадору	462
19.7. Особливості фінансової системи Кайманових островів ...	464
19.8. Особливості фінансової системи Багамських островів.....	468
19.9. Особливості фінансової системи Монсеррату	471
19.10. Особливості фінансової системи Сент-Кітсу і Невісу	476
19.11. Особливості фінансової системи Тринідаду і Тобаго.....	477
19.12. Особливості фінансової системи Гренади.....	480
19.13. Особливості фінансової системи Нідерландських Антильських островів	481
19.14. Особливості фінансової системи Британських Віргінських островів	482
<i>Завдання і запитання для самоперевірки.....</i>	<i>483</i>
Список використаної та рекомендованої літератури	484